

Περίληψη Εκδήλωσης

"Ωφελεί την Ελλάδα το ευρώ;"

Τάκης Μίχας

Μια από τις πιο ενδιαφέρουσες συζητήσεις έγινε προχτές στο Institute of Diplomacy του Κολεγίου Deree στην Πλάκα. Σε μία ασφυκτικά γεμάτη αίθουσα οι καθηγητές οικονομικών Γ. Μπήτρος και Κ. Λαπαβίτσας συζήτησαν το θέμα της ΟΝΕ και της Ελλάδας. Ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρον ότι παρά το γεγονός ότι οι δύο ομιλητές προέρχονταν από εντελώς διαφορετικούς πολιτικούς χώρους -φιλελεύθερη Δεξιά ο πρώτος, σοσιαλιστική Αριστερά ο δεύτερος- η συζήτηση έγινε στα πλαίσια ενός κοινού εννοιολογικού πεδίου που επέτρεπε στο ακροατήριο να διακρίνει τόσο τις διαφορές όσο και τις -όχι ασήμαντες- ομοιότητες στις θέσεις των δύο συζητητών.

Από την πλευρά του ο κ. Μπήτρος ανέφερε ότι ως οικονομολόγος προφανώς ήταν εναντίον του εγχειρήματος της ΟΝΕ την οποία θεωρούσε πρόωγη και χωρίς να έχει υπάρξει η απαραίτητη σύγκλιση των οικονομιών των χωρών μελών της. Όμως, ως Έλληνας πολίτης πίστευε ότι παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα ήταν ιδιαίτερα ανέτοιμη να συμμετάσχει σε ένα τέτοιο εγχείρημα εν τούτοις θα έπρεπε να το κάνει για έναν κυρίως λόγο: Διότι με αυτό τον τρόπο θα επιταχύνονταν οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις που τόσο χρειάζεται η ελληνική οικονομία.

Σήμερα σύμφωνα πάλι με τον κ. Μπήτρο η Ελλάδα δεν έχει άλλη επιλογή παρα να συνεχίσει τον δύσκολο δρόμο εντός της ΟΝΕ εφαρμόζοντας τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και ελπίζοντας ότι αυτές θα οδηγήσουν σε βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Απο την πλευρά του ο Κ. Λαπαβίτσας ανέφερε ότι η ΟΝΕ ήταν ευθύς εξαρχής καταδικασμένη ως εγχείρημα κάτι που φάνηκε στην πορεία με τις τρομερές ανισότητες στα ελλείμματα και τα χρέη που είχαν οι διάφορες χώρες. Το μεγάλο πρόβλημα είναι η διαφορά ανταγωνιστικότητας που υπάρχει μεταξύ της Γερμανίας αφενός και χωρών όπως η Ιταλία η Γαλλία και φυσικά η Ελλάδα αφετέρου. Το κόστος ανά μονάδα εργασίας είναι πολύ χαμηλότερο στη Γερμανία από ό,τι στις άλλες χώρες. Ο ομιλητής απέρριψε λύσεις όπως τη «συλλογικοποίηση των χρεών» ή τις μεταφορές πόρων από τη Γερμανία προς τις άλλες χώρες διότι αυτά δεν λύνουν το βασικό πρόβλημα της διαφοράς της ανταγωνιστικότητας. Ούτε μπορεί να λυθεί το πρόβλημα με την εφαρμογή μέτρων λιτότητας σε π.χ. Γαλλία και Ιταλία. Κάτι τέτοιο θα επιδείνωνε την ύφεση και τον αποπληθωρισμό και θα οδηγούσε σε κοινωνικές εκρήξεις. Η μόνη λύση θα ήταν να αυξηθεί η Γερμανία το κόστος εργασίας – κάτι που είναι σχεδόν αδύνατο να πραγματοποιηθεί. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τον ομιλητή, η ΟΝΕ δεν πρόκειται να μακροημερεύσει. Όσο για την Ελλάδα το ερώτημα δεν είναι τόσο αν θα μείνει ή θα φύγει, όσο το γεγονός ότι εντός της ΟΝΕ δεν έχει απολύτως καμία πιθανότητα βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης.

Αμφότεροι οι ομιλητές αναγνώρισαν ότι οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις είναι πολύ σημαντικές στην οικονομική ανάπτυξη. Όμως διαφώνησαν στο αν η ένταξη στην

ΟΝΕ τις διευκολύνει ή αν, αντίθετα, τις υπονομεύει. Για τον κ. Μπήτρο χωρίς ΟΝΕ δεν πρόκειται να υπάρξουν μεταρρυθμίσεις. Για τον κ. Λαπαβίτσα, αντίθετα, το χειρότερο που μπορεί να κάνει μια χώρα με προβληματική οικονομία είναι να υιοθετήσει ένα «σκληρό» νόμισμα. Το γεγονός ότι η ΟΝΕ δεν ευνοεί τις μεταρρυθμίσεις αποδεικνύεται και από την περίπτωση της Ελλάδας: Η χώρα είναι 14 χρόνια μέλος της ΟΝΕ και ακόμα το θέμα των μεταρρυθμίσεων βρίσκεται στο επίπεδο των συζητήσεων.

Αμφότεροι ομιλητές αναγνώρισαν επίσης ότι το άμεσο μέλλον της χώρας -είτε εντός είτε εκτός ΟΝΕ- προβλέπεται ζοφερό. Διαφώνησαν όμως στον ρόλο που θα πρέπει να παίξει το κράτος στην αναπτυξιακή προσπάθεια. Ο κ. Λαπαβίτσας ορμώμενος από τα παραδείγματα της Νοτιανατολικής Ασίας τόνισε τον σημαντικό ρόλο που μπορεί να παίξει το κράτος. Αντίθετα ο κ. Μπήτρος, υιοθετώντας το νεοκλασικό μοντέλο, υπογράμμισε τον κυρίαρχο ρόλο των αγορών.

Διαφωνία υπήρξε επίσης στο θέμα των τραπεζών. Ο κ. Λαπαβίτσας ζήτησε την κρατικοποίησή τους τονίζοντας μεταξύ άλλων ότι είναι απαράδεκτο να αφήνουμε τις ιδιωτικές επιχειρήσεις να κλείνουν λόγω των χρεών τους και να μην κάνουμε το ίδιο με τις τράπεζες. Από την πλευρά του ο κ. Μπήτρος τόνισε ότι η κρατικοποίηση του τραπεζικού συστήματος όχι απλά αντιβαίνει τη διεθνή πρακτική αλλά επιπλέον αν συμβεί στην Ελλάδα και υπό την ηγεσία των Ελλήνων πολιτικών θα οδηγήσει σε καταστροφική κατανομή των αναπτυξιακών πόρων.

Ιδιαίτερα έντονες και ενδιαφέρουσες ήσαν και οι παρεμβάσεις του κοινού. Μία απ' αυτές που θυμάμαι ήταν ενός παρισταμένου που τόνισε: "Είτε εντός είτε εκτός της ΟΝΕ η Ελλάδα θα συνεχίσει να ακολουθεί τη μοίρα της ως ενός περιθωριακού βαλκανικού κράτους που θα πηγαίνει από χρεοκοπία σε χρεοκοπία»!